Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

...ul apare de la 1 mai 1924 | MIERCURI, 24 IUNIE 1992 | NR. 87 (17937) | PREȚUL 1 rub.

MS — PAG. 2 — CU O MÎNĂ PE PLUG, CU ALTA PE ARMĂ...

PAG. 3 — SĂ FIM UNIȚI ÎN ASPIRAȚIILE NOASTRE SPRE LIBERTATE!

PAG. 4 — LA BALȚI LIMBA RUSĂ S-A ÎNTRONAT DOMNEȘTE?

Apel către popoarele, parlamentele și guvernele statelor lumii

...a Moldova, stat liber și independent, membru al ...i C.S.C.E., a devenit obiectul unei agresiuni mi... din partea forțelor armate ale Federației Ruse ...ucîndu-se formațiunilor paramilitare ale forțelor ...ate din orașul Tiraspol și unităților de cazaci ...Rusia a ocupat o parte din teritoriul național al ...Moldova.

...forturi conducerea Federației Ruse neagă faptul ...e directe a armatei a 14-a a Rusiei în acte de ...potriva Republicii Moldova, recentele declarații ...șinilui B. Eltîn și ale vicepreședintelui A. Ruț... ...implicarea directă a conducerii Federației Ruse ...darea agresiunii armate împotriva statului nostru. ...ând aceste declarații, armata a 14-a a Federației Ruse a trecut în ziua de 21 iunie a.c. la acțiuni militare de proporții.

Folosind drept pretext apărarea drepturilor rușilor, motiv invocat și de conducerea Rusiei, precum și nemulțumirea forțelor procomuniste din orașele Tiraspol și Bender în legătură cu consolidarea organelor constituționale ale puterii de stat în orașul Tighina, profitînd atît de faptul că Armata Națională a tînărului nostru stat este abia în stadiu de constituire, cît și de lipsa unei industrii de război ce ar asigura dotarea ei corespunzătoare, armata a 14-a a Federației Ruse, utilizînd toate genurile de arme moderne, asistată de formațiunile paramilitare ale forțelor procomuniste din orașul Tiraspol și de cele ale cazacilor ruși, caută să reinstaureze regimul sovietic, dedîndu-se la acte de genocid împotriva populației băștinașe, devastînd localitățile și lichidînd organele constituționale ale puterii de stat.

În acest moment tragic pentru destinul statului nostru ne adresăm popoarelor, parlamentelor și guvernelor statelor lumii să intervină prin toate mijloacele de care dispun pentru curmarea agresiunii dezlănțuite de forțele armate ale Federației Ruse.

Totodată, solicităm trimiterea de experți ai altor state și ai forurilor internaționale, pentru a examina la fața locului acțiunile pe care le săvîrșesc în Republica Moldova forțele armate ale Rusiei.

PREZIDIUL PARLAMENTULUI
REPUBLICII MOLDOVA

22 iunie 1992.

Interviu ziarului «Corriere della Sera»

...tunitate a zilei ...le dl Mircea Snegur, ...le Republicii Mol... acordat un interviu ...lito, corespon... ziarului «Corriere ...», ce apare în Ita...

...-se în orașul Ben... ...de 19 iunie, re... italian a înregistrat ...ș-a spărit bețiv... ...gardiștilor înarmați ...dinți, cauzate și de ...disperată în care se ...ția. De aceea a ținut ...are au fost modalită... ...care s-a ajuns la ...rea situației de către ...de ordine legale. ...ve Snegur a spus că ...printre care sînt ce... ...diferite naționalități, ...ajutorul necesar ...contracara atacurile ...gardiștilor și că în ...acțiune ei au făcut ...unui curaj fără ase... ...fapt ce demonstrează ...care le este iubirea de ...dorința de a asigura ...locuitorilor orașu... ...d întrebat despre re... ...separatiștilor de la Ti... ...zavi de evoluțiile ...rul serii de ieri de la ...dl Mircea Snegur a ...această continuă prin ...postului de radio lo... ...separată ilegal, vehicu... ...cărora inepții, lansa... ...apeluri isterice, prin ...seamă lumea să piche... ...unitățile armatei a 14-a ...să sustragă armamen...tul din dotare, încercînd mereu, dar fără succes, să înroleze și noi forțe în formațiunile banditești. Fiind solicitat să se pronunțe pe marginea contactelor pe care le întreține cu conducerea Federației Ruse, dl Mircea Snegur a relevat că oficialitățile ruse sînt informate asupra stării de lucruri de către ambasadorul acestei țări la Chișinău, dl Vladimir Plecikо. «În relațiile noastre cu Rusia ne călăuzim după aceleași principii — neamestecul în treburile interne și neutralitatea armatei a 14-a ruse, dislocate pe teritoriul Moldovei», a subliniat Președintele Republicii. Domnia sa a estimat că se pronunță, ca și mai înainte, pentru soluționarea conflictului pe cale pașnică, prin metode politice, în baza hotărîrilor adoptate de Parlamentul Republicii Moldova, hotărîri ce corespund rigorilor internaționale și nu lezează drepturile omului. «Dar este cert că Smirnov, Maracuța și ceilalți apologeți ai separatismului nu doresc acest lucru, a spus dl Snegur. Ei țind să-și păstreze fotoliile, dar în estul Republicii Moldova sînt tot mai numeroase mințile lucide capabile să curme aceste pofte. Oamenii nu mai doresc să fie instrumente de satisfacere a ambițiilor egoiste», a arătat Președintele Republicii în încheierea interviului.

Mesajul Președintelui Mircea Snegur a fost difuzat la ONU

...t. 23 iunie. La sediul ...ilor Națiunilor Unite ...difuzat luni mesajul ...ședintelui Republicii Mol... ...adresat Secretarului Ge... ...ONU în legătură cu ...ntele din Moldova, ...ce agenția Moldova-... Domnul Mircea Snegur ...ca acest document să ...fuzat membrilor Consiliu... ...de Securitate.

...ăvarea situației în par... ...est a Republicii Moldo... ...este apreciată în mesaj de ...dinte ca o urmare a «ca... ...de încălcare a înțele... ...de încetare a focului» ...ițe armata a 14-a, «afla... ...în jurisdicția Rusiei». Vom ...ți că în mesaj se mai spu... ...evenimentele din ulti... ...ile s-au desfășurat pe ...fundul activității ample a ...mentului Moldovei pen... ...reglementarea pe cale po... ...a conflictului. Subliniin... ...că actualele evoluții ale ...mentelor pun în pericol ...ea și stabilitatea din zona ...conflict, Mircea Snegur ca... ...că aflarea armatei a 14-a ...teritoriul republicii ca ...ment destabilizator, care ...ribuie în mod direct la es... ...darea conflictului».

...În declarație se exprimă, de ...menea, îngrijorarea în le... ...ură cu amenințările făți... ...adresa conducerii Republi... ...Moldova — stat indepen... ...și suveran, precum și la ...sa liderilor altor țări, ca... ...au separat de fosta Uniune Sovietică.

În finalul mesajului domnul Mircea Snegur a subliniat hotărîrea fermă a Moldovei «de a folosi toate mijloacele accesibile ei pentru realizarea reglementării conflictului pe cale pașnică».

• • •

În pofida înțelegerii realizate aseară între dl Ion Iliescu, Președintele României, cu Boris Eltîn, Președintele Rusiei, și dl Mircea Snegur, Președintele Republicii Moldova, buletinul din zonă arată că atît această înțelegere, cît și ordinele date ambelor părți de a înceta focul au fost încălcate de gardiști.

Conform ultimelor date, obținute azi dimineață de către corespondentul agenției Moldova-pres de la Ministerul Apărării, în cursul nopții la Cocieri s-a tras cu rachete de tipul «Alazan», în special la ora 22.30 și 23.40. Tirurile au durat de fapt pînă la ora 5.00 dimineața, împușcîndu-se din arme automat și aruncătoare de mine.

Deși la Coșnița situația a fost mai calmă, s-au lansat și aici 8 rachete «Alazan».

La Tighina s-a tras pînă la ora 5.00 dimineața din toate tipurile de arme, în special asupra a două obiective — centrului orașului, unde se află poliția, și asupra Varniței, inclusiv asupra cartierelor de locuit.

Înmînare a scrisorilor de acreditare

În ziua de 19 iunie a.c., ...ana Alicia Ramos a în...at Președintelui Republicii ...dova, Mircea Snegur, scri... ...ile de acreditare în calita... ...de ambasador extraordinar ...plenipotențiar al Republicii Filipineze în Moldova. Ea este acreditată în Moldova prin cumul, exercitînd concomitent funcția de ambasador al țării sale în România și Bulgaria.

(Sfîrșit în pag. 2).

Comunicat de presă

PRIVIND ÎNTÎLNIREA DE LA CHIȘINĂU A VICEMINIȘTRILOR DE EXTERNE AI REPUBLICII MOLDOVA, ROMÂNIEI, FEDERAȚIEI RUSE ȘI UCRAINEI DIN 22 IUNIE 1992

În ziua de 22 iunie 1992, la Chișinău, a avut loc o întîlnire consultativă a viceminiștrilor de externe ai Republicii Moldova, României, Federației Ruse și Ucrainei. Participanții la întîlnire au examinat situația din zona conflictului armat în legătură cu agravarea bruscă a situației din Bender, care s-a soldat cu victime în rîndul populației pașnice.

Ei au reafirmat necesitatea continuării eforturilor pentru căutarea de căi în vederea reglementării pașnice, politice a conflictului. Subliniind importanța funcționării în continuare a mecanismului politic, creat de miniștrii de externe ai celor patru state, ei și-au exprimat speranța că în cadrul reuniunii ordinare a miniștrilor de externe vor fi găsite noi căi și modalități pentru reglementarea politică, ținîndu-se seama de principiile fundamentale formulate la reuniunile lor anterioare.

Participanții la întîlnire au examinat chestiunea privind activitatea contingentului de observatori militari în orașul Bender. Ei au ascultat o informare a șefilor grupelor de observatori militari.

Întîlnirea a decurs într-o atmosferă constructivă.

Poziția Secretarului General al ONU

ONU, 22 iunie. Secretarul General al ONU, Boutros Boutros Ghali, a exprimat astăzi o profundă îngrijorare în legătură cu escaladarea acțiunilor de luptă în Moldova, transmite Agenția Moldova-pres, care citează ITAR — TASS. În declarația dată publicității de reprezentantul său oficial se subliniază că în urma creșterii violențelor aici s-au înregistrat în ultimele zile sute de victime. Boutros Ghali s-a adresat tuturor părților, chemîndu-le să înceteze acțiunile de luptă și să manifeste reținere maximă. Este necesar să fie depuse toate eforturile pentru a se preveni escaladarea în continuare, precum și pentru a se asigura respectarea cu strictețe a drepturilor omului și apărarea minorităților naționale în conformitate cu Statutul ONU și cu alte convenții, la care au aderat aceste părți, se subliniază în declarație.

Secretarul General ține în prezent consultări cu părțile în vederea eventualității trimiterii în regiune a unei misiuni a ONU pentru constatarea situației la fața locului.

Ce s-a întîmplat la Bender?

Informare asupra evoluțiilor evenimentelor din zona de conflict în ziua de 19 spre 20 și 21 iunie, anul 1992, prezentată în Parlamentul Republicii Moldova de ministrul afacerilor interne dl C. ANTOCI

După ce în decursul zilei de 19 IUNIE s-a aflat în Bender comisia de conciliere a Parlamentului, care a avut întîlniri la comitetul executiv, iar apoi la secția de poliție, evoluția evenimentelor de la Bender a fost următoarea:

17.30. Comisarul mi-a raportat că din clădirea tipografiei orășenești gardiștii au deschis foc asupra secției de poliție, doi gardiști au fost reținuți sau, mai bine zis, s-au predat poliției și se găsesc în secția orășenească. Totodată, m-a rugat să iau legătură cu comandanții gardiștilor ori cu conducerea orașului, pentru a obține încetarea focului.

17.32. Formațiunile armate ale separatiștilor au înconjurat clădirea secției orășenești de poliție și, din două mașini blindate, au deschis focul din mitraliere și aruncătoare de mine. Polițiștii s-au dislocat în clădire și au ocupat poziții de apărare. Polițiștii s-au adresat ministerului pentru a li se acorda ajutor.

17.35. Primul-adjunct al ministrului afacerilor interne, domnul Catan V. D., a avut o conversație telefonică cu comandantul gardiștilor din or. Tiraspol, Losev, care a promis să dispună încetarea focului.

17.40. Secția orășenească de poliție a fost înconjurată în perimetrul de trei cartiere. În prealabil s-a transmis că sînt răniți doi polițiști. Gardiștii și-au activizat atacurile. Am fost rugați din nou să acordăm ajutor polițiștilor.

Peste un scurt timp la Ministerul Afacerilor Interne au început să telefoneze cetățenii din Bender și au rugat să se acorde ajutor secției de poliție, supusă unui foc masiv de gardiști.

18.00. Primul-adjunct al ministrului afacerilor interne, domnul Catan V. D., prin telefon a vorbit din nou cu comandantul gardiștilor Losev și l-a rugat să ia toate măsurile pentru încetarea focului.

18.20. Forțele gardiștilor au fost sporite de două ori. Au apărut pînă la 10 mașini blindate. Focul s-a întețit și mai mult.

18.26. Atacurile asupra secției de poliție sînt conduse de Costenco. Comisarul cere ajutor.

18.29. Am vorbit personal prin telefon cu domnul Kițak, care m-a amenințat că va introduce noi forțe de gardiști și tehnică blindată.

18.34. Secției de serviciu a Ministerului Afacerilor Interne i s-a adresat telefonic un cetățean din Bender, care a cerut să acordăm ajutor secției de poliție.

18.37. Am luat hotărîrea și am ordonat forțelor suplimentare ale poliției să se pregătească pentru a intra în oraș și a acorda ajutor necesar SOP.

19.00. Mi-a telefonat președintele comitetului executiv Bender, Kogut, și m-a rugat să nu intervin cu ajutorul necesar SOP, deoarece aceste acțiuni vor agrava situația creată. L-am rugat să ia toate măsurile necesare pentru a

(Sfîrșit în pag. 2).

Notă a MAE al Republicii Moldova

Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova își exprimă respectul față de Ministerul Afacerilor Externe al Federației Ruse și are onoarea să-i declare următoarele:

Ministerul a primit cu multă neliniște știrea despre acțiunile ilegale ale unităților de arme ale armatei a 14-a a Federației Ruse, care au ieșit din cazărmi și, cu ajutorul tancurilor, au ocupat la 20 iunie 1992 orașul Tighina (Bender), fapt în legătură cu care vă exprimăm un protest categoric.

MAE al Republicii Moldova insistă ca autoritățile Rusiei să adopte măsuri urgente pentru returnarea tehnicii și efectivelor în cazărmi și pentru neadmiterea participării lor la agresiunea împotriva Republicii Moldova, împotriva forțelor de ordine legale.

Ministerul declară că forțele de ordine ale Moldovei nu au avut și nu au nici un fel de intenții de aplicare a forței militare împotriva locuitorilor pașnici sau de angajare în luptă împotriva unităților armatei regulate, dotate cu armament ultramodern. Toată această istorie cu atacul asupra militarilor nu este nimic altceva decît o provocare monstruoasă.

Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova insistă să obțină de la partea rusă explicații în legătură cu acțiunile pe care le întreprinde și o cheamă la tratative în vederea retragerii imediate a armatei a 14-a de pe teritoriul republicii.

Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova se folosește și de acest prilej pentru a exprima Ministerului Afacerilor Externe al Federației Ruse asigurările sale de considerație.

Chișinău,
21 iunie 1992.

ATITUDINI

Cine e ocupant?

E mare, e peste măsură de mare impertinența imperială. Ați observat, dragi cititori, cum telecompania «Ostankino» a ajuns în cotcodăceala sa demagogică pînă acolo că ne-a declarat pe moldoveni ocupanți la noi acasă. Iată așa: moldovenii se ambiționează să ocupe Tighina, de parcă acest oraș n-a fost de veacuri al lor.

Și uite că în susținerea smirnoviștilor e pusă armata a 14-a, și uite că ea bate din tancuri în «ocupanții» moldoveni. Ce baie de sînge, cît e de lacom balaurul!

«Ați îndrăznit să vă autoocupați — na, na! Așa vă trebuie!».

Adică fiecare țăran întors de la muncile cîmpului acasă e ocupant al ogrăzii sale; sîntem ocupanți ai cimitirelor noastre, unde își dorm somnul de veci strămoșii, sîntem ocupanți ai doinei, care și ea, se vede, nu ne mai aparține. Scopul scuză mijloacele, dacă rușii au interese geopolitice pe aici, pe la noi, ei se pot declara de cînd lumea stăpîni, ei sînt doar mari și tari, ei îndrăznesc s-o facă pe gazdașii...

Și ce dacă e antiuman pasul, și ce dacă se înroșește obrazul istoriei și al adevărului: interesele imperiale sînt mai presus de toate. Toate lepădăturile de mercenari și separatiști, cu drapelul rusesc pe turela tancului, nu se consideră ocupanți ai Tighinei, ci, din contra, se consideră eliberatori, mesia, care au venit să aducă simbolurile ciocanului și ale secerei, să împrăștie tămîia raiului socialist.

Ne-am înfruptat, am trăit în acest rai socialist. De la 1812 încoace am tot avut timp să cunoaștem năravul și bonomia «fratelui mai mare». De aproape doi ani îl tot vedem împușcînd în noi, în copiii și părinții noștri. Labele lui sînt pătate de sînge. Ajunge?

În numele Adevărului, al dreptului istoric, în numele celor care au căzut în Transnistria, la Tighina pe cîmpul de luptă cu fiara imperială trebuie să ne unim umăr lîngă umăr, inimă lîngă inimă, pentru a da ripostă poftelor criminale ale veneticilor.

Să ținem la demnitatea de neam și de oameni! Să știm, să avem claritatea că pe umerii noștri apasă răspunderea față de destinele de azi și de mîine ale Republicii Moldova!

Știri externe

PRETEXT PENTRU INTERVENȚIA MILITARĂ

Primul-ministru al Gruziei, Tenghiz Sigua, a declarat că agresiunea directă și fățișă a Rusiei în Osetia de Sud, Moldova și Carabahul de Munte constituie o parte din planul de restaurare a Imperiului rus.

Într-un interviu acordat postului de radio «Svoboda», recepționat de Moldova-pres, primul-ministru georgian a arătat că conducerea Rusiei folosește înfierbîntarea interetnică din Gruzia și Moldova ca pretext pentru intervenția militară.

De asemenea, Sigua a menționat în legătură cu aceasta că absența președintelui Rusiei, care la acel moment încă nu revenise la Moscova, a permis lui Rușkoi să promoveze politica de intervenție.

O DECLARAȚIE DESTUL DE STRANIE

Președintele Ucrainei, Leonid Kravciuk, a afirmat că Transnistria ar trebui să aibă dreptul la independență dacă Moldova hotărăște în cele din urmă să se unească cu România. Kravciuk a spus că într-o asemenea eventualitate Ucraina va garanta independența Transnistriei.

S.U.A. CERE MOSCOVEI RETRAGEREA TRUPELOR DIN MOLDOVA

După cum transmite B.B.C., departamentul de stat de la Washington s-a pronunțat asupra situației din regiunea transnistreană a Republicii Moldova. O purtătoare de cuvînt a executivului american a cerut Moscovei să pună în aplicare planul său de retragere a trupelor din Moldova. «Înțelegem grija președintelui Eltîn pentru siguranța etnicilor ruși, în același timp încurajăm guvernul rus să înceapă discuțiile cu Moldova în scopul punerii în practică a acordului anterior al lui Eltîn de a retrage armata a 14-a din zonă», a spus purtătoarea de cuvînt, referindu-se la Moldova, proaspăt recipient al statutului națiunii celei mai favorizate în relațiile comerciale cu Washingtonul.

PROMISIUNEA LUI BORIS ELȚÎN

«Rusia a abandonat odată și pentru totdeauna practica dublelor standarde în politica externă. Nu mai avem de gînd să spunem minciuni nici partenerilor de tratative, nici poporului rus, american sau oricărui alt popor. Am terminat pe veci cu asemenea practică» — a declarat Boris Eltîn, luînd cuvîntul în ședința comună a camerelor Congresului S.U.A. El a invitat Statele Unite, ale state «să colaboreze în cercetarea filelor sumbre» din arhivele K.G.B. și C.C. al P.C.U.S. Potrivit spuselor lui, fiecare document din fiecare arhivă va fi analizat pentru a se stabili soarta fiecărui american dat dispărut pe teritoriul fostei U.R.S.S.

«Eu vă dau toate asigurările că dacă măcar un singur american a fost reținut la noi și mai poate fi găsit, îl voi găsi și îl voi întoarce familiei» — a spus Eltîn.

Președintele Rusiei a propus poporului S.U.A. «să se angajeze pe calea parteneriatului în numele libertății și dreptății în secolul XXI». El și-a terminat alocuțiunea în Congres prin cuvintele unui cîntec american «Doamne, binecuvîntează America», dar a adăugat — și Rusia.

REGIM DE VIZE ÎN ESTONIA

Începînd cu 1 iulie, Estonia introduce regimul de vize în volum integral, transmite ETA, citată de Moldova-pres. Vizele, care vor putea fi obținute cu plată, se vor elibera la secția consulară a Ambasadei Estoniei la Moscova, iar apoi și la Consulatele de la Kiev, și din Sankt-Peterburg. Sînt scutite de vize rudele apropiate ale cetățenilor Estoniei, cei născuți în această republică, precum și delegațiile care sosesc la invitația instituțiilor guvernamentale și religioase, cei care însoțesc transporturi umanitare.

Fără vize vor putea traversa frontiera Estoniei doar locuitorii Lituaniei și Letoniei, precum și cei care locuiesc în zonele de frontieră. În informația difuzată de ETA se subliniază că această viză nu se eliberează militarilor statelor străine care nu au acte civile.

REFORMA BANEASCĂ ÎN ESTONIA

Începînd cu ora 4.00, 20 iunie, în Estonia a devenit mijloc unic de plată coroana estoniană. Ea este total asigurată cu tezaurul de aur al Băncii Estoniei și de rezerva de valută străină convertibilă, transmite ETA, citată de Moldova-pres. Se preconizează măsuri drastice pentru combaterea inflației și menținerea unui buget total echilibrat. În primele trei zile ale reformei, tuturor locuitorilor cu viză de reședință permanentă în Estonia li s-au schimbat cîte 1500 ruble după raportul 1 coroană la 10 ruble, iar celelalte sume ei le vor putea schimba pînă la 1 iulie a.c., conform raportului de 50 de ruble pentru o coroană. Coroana este corelată cu cursul mărcii germane, după raportul de 8 coroane la 1 marcă. Depunerile în casele de economii și consemnațiuni se vor schimba conform cursului de 1 coroană pentru 10 ruble.

APELUL BANCII CENTRALE A RUSIEI

Banca Centrală a Rusiei le recomandă întreprinderilor din Rusia să rețină livrările de mărfuri în țările C.S.I. și să le desfacă în interiorul Federației Ruse, explicînd că Banca nu poate garanta încasarea plăților pe conturile întreprinderilor exportatoare pentru producția expediată republicilor din fosta U.R.S.S. din cauza datoriei enorme nerambursate pentru livrările deja efectuate. Potrivit unui consilier economic, această datorie este de peste o sută de miliarde de ruble și continuă să crească.

PICHETAREA TELEVIZIUNII «OSTANKINO» ȘI...

«Pichetarea televiziunii «Ostankino» este un pas îndrăznej, întreprins de forțele patriotice» — a menționat în cadrul unei întîlniri cu pedagogii șeful direcției pentru învățămînt, cultură, și culte a așa-zisei republici moldovenești nistrene, Andrei Safonov, a comunicat o sursă de la Tiraspol. Democrații demagogi au pus stăpînire pe mijloacele de informare în masă din Rusia, promovînd o politică dictată de interesele S.U.A. și ale altor state din cadrul NATO. «Continuarea acestei politici poate conduce la destrămarea statului rus și la lichidarea cuceririlor poporului sovietic obținute în cei 70 de ani de luptă și muncă», a adăugat Safonov, subliniind că este nevoie să se organizeze o campanie largă de sprijinire a revendicărilor formulate de manifestanții de la «Ostankino». Televiziunea «Ostankino» trebuie să fie condusă de patrioți ruși și nu de elemente cosmopolite», transmite Moldova-pres.

...FONDULUI GORBACIOV

Reprezentanți ai Consiliului muncitorilor din Moscova, «Rusiei muncitoare» și ai Frontului unificat al oamenilor muncii au pichetat în ziua de 19 iunie Fondul Gorbaciov. Participanții la acțiunea de pichetare au blocat toate intrările în sediul fondului, oprind accesul colaboratorilor acestei organizații. Manifestanții au cerut «încetarea activității fondului» pe baza probelor depistate de «Comisia pentru cercetarea activității lui Gorbaciov» condusă de anchetatorul procuraturii U.R.S.S. V. Iliuhin. Participanții la acțiune afirmă că faptele demonstrează trădarea patriei de către fostul președinte al Uniunii Sovietice, precum și enormul prejudiciu adus de el poporelor U.R.S.S. De asemenea, ei au strîns mijloace pentru «combaterea gorbaciovismului» și «în fondul de ajutorare a poporului Transnistriei». Pe edificiu au fost arborate drapele ale U.R.S.S., relatează RIA, preluată de Moldova-pres.

Ce s-a întîmplat la Bender?

Informare asupra evoluțiilor evenimentelor din zona de conflict în ziua de 19 spre 20 și 21 iunie, anul 1992, prezentată în Parlamentul Republicii Moldova

de ministrul afacerilor interne dl C. ANTOCI

După ce în decursul zilei de 19 IUNIE s-a aflat în Bender comisia de conciliere a Parlamentului, care a avut întîlniri la comitetul executiv, iar apoi la secția de poliție, evoluția evenimentelor de la Bender a fost următoarea:

17.30. Comisarul mi-a raportat că din clădirea tipografiei orășenești gardiștii au deschis foc asupra secției de poliție, doi gardiști au fost reținuți sau, mai bine zis, s-au predat poliției și se găsesc în secția orășenească. Totodată, m-a rugat să iau legătură cu comandanții gardiștilor ori cu conducerea orașului, pentru a obține încetarea focului.

17.32. Formațiunile armate ale separatiștilor au înconjurat clădirea secției orășenești de poliție și, din două mașini blindate, au deschis focul din mitraliere și aruncătoare de mine. Polițiștii s-au dislocat în clădire și au ocupat poziții de apărare. Polițiștii s-au adresat ministerului pentru a li se acorda ajutor.

17.35. Primul-adjunct al ministrului afacerilor interne, domnul Catan V. D., a avut o conversație telefonică cu comandantul gardiștilor din or. Tiraspol, Losev, care a promis să dispună încetarea focului.

17.40. Secția orășenească de poliție a fost înconjurată în perimetrul de trei cartiere. În prealabil s-a transmis că sînt răniți doi polițiști. Gardiștii și-au activizat atacurile. Am fost rugați din nou să acordăm ajutor polițiștilor.

Peste un scurt timp la Ministerul Afacerilor Interne au început să telefoneze cetățenii din Bender și au rugat să se acorde ajutor secției de poliție, supusă unui foc masiv de gardiști.

18.00. Primul-adjunct al ministrului afacerilor interne, domnul Catan V. D., prin telefon a vorbit din nou cu comandantul gardiștilor Losev și l-a rugat să ia toate măsurile pentru încetarea focului.

18.20. Forțele gardiștilor au fost sporite de două ori. Au apărut pînă la 10 mașini blindate. Focul s-a întețit și mai mult.

18.26. Atacurile asupra secției de poliție sînt conduse de Costenco. Comisarul cere ajutor.

18.29. Am vorbit personal prin telefon cu domnul Kițak, care m-a amenințat că va introduce noi forțe de gardiști și tehnică blindată.

18.34. Secției de serviciu a Ministerului Afacerilor Interne i s-a adresat telefonic un cetățean din Bender, care a cerut să acordăm ajutor secției de poliție.

18.37. Am luat hotărîrea și am ordonat forțelor suplimentare ale poliției să se pregătească pentru a intra în oraș și a acorda ajutor necesar SOP.

19.00. Mi-a telefonat președintele comitetului executiv Bender, Kogut, și m-a rugat să nu intervin cu ajutorul necesar SOP, deoarece aceste acțiuni vor agrava situația creată. L-am rugat să ia toate măsurile necesare pentru a

(Sfîrșit în pag. 2).

Înmînare a scrisorilor de acreditare

(Sfîrșit.)

transmite agenția Moldova pres.

În timpul ceremoniei înmînării scrisorilor Președintele Moldovei și diplomatul filipinez au rostit alocuțiuni de salut. Mircea Snegur a exprimat, din partea conducerii republicii și a întregului popor moldovenesc, disponibilitatea de a întări relațiile dintre aceste state, de a le dezvolta în spiritul cooperării reciproc avantajoase și prieteniei. De asemenea, s-a rugat-o pe doamna Ailciu Ramos să transmită întreaga gratitudine a guvernului și președintelui Republicii Filipineze pentru recunoașterea independenței și suveranității Moldovei pe plan internațional și pentru stabilirea de relații diplomatice cu ea.

La rîndul său ambasadorul filipinez a transmis Președintelui Moldovei cele mai bune urări din partea conducerii și poporului țării sale, dîndu-și asigurări că va face tot ce depinde de el pentru dezvoltarea condiții favorabile colaborării între ambele state în diferite ramuri ale economiei, științei, culturii și sportului.

La ceremonia înmînării scrisorilor de acreditare a participat și Nicolae Țîu, ministrul afacerilor externe al Moldovei.

* * *

Dna Ramos este bacalaureat în științele administrației de business. A absolvit Universitatea Seattle, Washington, SUA.

În anul 1974, după susținerea examenului pentru funcționarii serviciului extern, a fost angajată în Departamentul pentru Relații Externe. Și-a început activitatea în calitate de asistent principal în Oficiul administrativ, apoi, pe bază de concurs, a fost avansată ca secretar permanent la catedra de examinare a serviciului extern, unde a lucrat pe parcursul anilor 1974—1975.

În anul 1976 a fost transferată în Oficiul relațiilor politice în calitate de șef al secției relații cu Asia și Oceania.

Ulterior a lucrat la Ambasada filipineză din Beijing în calitate de secretar al II-lea și consul, prim-secretar și consul, iar din 1982 pînă în 1985 — în calitate de administrator consular.

La Manila dna Ramos a activat în mai multe funcții de conducere, în calitate de director executiv al Oficiului relații cu Europa, apoi, din 1986 pînă în 1987 — de asistent special în Oficiul vicepreședintelui cu relațiile externe. A fost director executiv și, ulterior, secretar-adjunct la Oficiul serviciilor consulare (1987—1988).

Din iulie 1988 pînă în februarie 1990 a exercitat funcțiile de șef de cabinet la Comitetul pentru relațiile externe și ratificarea acordurilor al Senatului.

Dna Ramos a fost director general al Oficiului pentru relațiile cu Europa. Din iunie 1990 este ambasador al Filipinelor în România și prin cumul, la Bulgaria.

Întîlnire la Moscova

În ziua de 19 iunie profesorul Ion Borșevici, consilierul principal de stat, șeful cabinetului Președintelui Republicii Moldova, care a efectuat o vizită la Moscova, a avut la Kremlin o întîlnire cu Ghenadi Burbulis, secretarul de stat de pe lîngă Președintele Federației Ruse. Discuțiile din cadrul ei s-au axat pe probleme actuale ale relațiilor interstatale în contextul deciziilor adoptate recent de către sesiunea Parlamentului Moldovei privind raioanele din stînga Nistrului. Ghenadi Burbulis dîndu-le o apreciere foarte pozitivă.

Subliniind că întîlnirea a avut un caracter strict confidențial, corespondentul agenției Moldova-pres face cunoscut că asemenea întrevederi, potrivit participanților la dialog, sînt benevole, impunînd o periodicitate a lor. La întîlnire s-a subliniat, între altele, că mediile de informare în masă trebuie să oglindească obiectiv realitățile, în special din zonele aflate în tensiune, domnul Ion Borșevici insistînd asupra obținerii accesului Republicii Moldova la programele informative ale televiziunii de la Moscova, fapt care ar contribui la reflectarea mai cuprinzătoare a evenimentelor din republică, la depășirea unilateralității în oglindirea conflictului de către corespondenții de la Moscova, precum și la detensionarea situației din stînga Nistrului. Profesorul Ion Borșevici a subliniat în cadrul discuțiilor, argumentînd cu date statistice, că situația specială a etniilor conlocuitoare din Moldova este în mare parte mai bună decît cea a băștinașilor și că nu există motive de îngrijorare în legătură cu vreo lezare a drepturilor lor în Republica Moldova.

În finalul întîlnirii Ghenadi Burbulis a promis că sugestiile și dezideratele expuse de dl Ion Borșevici vor fi analizate cu multă atenție, în scopul realizării lor spre îmbunătățirea situației generale din Republica Moldova prin eliminarea conflictului și al intensificării relațiilor interstatale ruso-moldovenești.

Primire la Guvernul Moldovei

La 22 iunie, Primul-Ministru al Moldovei, dl Valeriu Muravschi, l-a primit pe Arie Levin, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Israelului în Moldova.

În timpul dialogului, Valeriu Muravschi l-a făcut cunoscută ambasadorului israelian situația politică și economică din Moldova. Primul Ministru a menționat în acest context că la ora actuală Moldova traversează o etapă dificilă de devenire ca stat independent. Pentru nimeni nu este un secret faptul că anumite forțe din afara țării să pună piedici procesului de democratizare.

Valeriu Muravschi l-a informat pe domnul Arie Levin despre măsurile pe care le întreprinde Guvernul Moldovei în vederea spălmîntării relațiilor interetnice, a respectării drepturilor cetățenilor aparținînd minorităților naționale, în special ale germanilor și bulgarilor. În opinia Primului-Ministru, toate minoritățile naționale care trăiesc pe teritoriul republicii trebuie să dispună de posibilități de învățare a limbii materne, de dezvoltare a culturii și tradițiilor.

La rîndul său, dl Arie Levin a mulțumit Primului-Ministru pentru primirea acordată. Ambasadorul israelului a calificat drept o aberație năzuința forțelor revanșarde de a renaște chiar o asemenea mică zonă cum este Transnistria o nouă Uniune.

În ceea ce privește cooperarea reciprocă avantajoasă dintre Moldova și Israel, ambasadorul a menționat pentru început activă a cercurilor de afaceri din ambele state în procesul de instituire a relațiilor de parteneriat, al căror început a fost pus de curînd.

Moldova-pres.

Ce s-a întîmplat la Bender?

Informare asupra evoluțiilor evenimentelor din zona de conflict în ziua de 19 spre 20 și 21 iunie, anul 1992, prezentată în Parlamentul Republicii Moldova de ministrul afacerilor interne dl C. ANTOCI

(Sfîrșit.)

încetă focul. A deschis foc asupra SOP. În poliția înmormîntărilor lui Kogut, focul de arme nu a încetat.

19.19. Mi s-a raportat că în timpul atacurilor a fost omorît un polițist, că răniți au nevoie de ajutor medical. Serviciul de urgență orășenesc a refuzat să acorde acest ajutor.

19.20. Am dispus intrarea în oraș cu scopul de a ajuta secția de poliție.

19.25. L-am contactat din nou telefonic pe Kljak și l-am rugat să dispună încetarea focului și să-și retragă forțele.

19.30. M-a sunat deputatul Pologov și m-a rugat să dispun încetarea focului și să-i eliberez pe cei doi gardiști care au fost luați ostatici. I-am răspuns că cei doi gardiști, s-au predat benevol polițiștilor. L-am rugat să intervină pentru a li se acorda ajutor medical răniților. La rîndul său, mi-a răspuns, că dacă eliberăm ostatici, gardiștii se vor retrage și vom rezolva rapid celelalte probleme.

19.35. Gardiștii au deschis foc asupra SOP din dispozitivul «Alazan». S-a creat o situație primejdioasă pentru copiii de la grădinița de copii situată în apropierea SOP. Polițiștii au întreprins toate măsurile pentru a salva copiii.

19.45. Din nou mi-a telefonat deputatul Pologov și mi-a reținut atenția, că din direcția satului Varnița înaintează spre Bender oameni civili înarmați. M-a preîntîmpinat că voi fi trasă la răspundere.

20.00 Mi s-a raportat că în rîndurile polițiștilor 8 persoane sînt rănite și o persoană și-a pierdut viața. Atacurile nu încetează. Eforturile de a nu permite nimicirea polițiștilor și distrugerea clădirii SOP n-au dat rezultatele dorite.

20.05. Din nou mi-a telefonat deputatul Pologov și s-a indignat de faptul, că din direcția satului Hîrbovăț, se deplasează spre or. Bender forțe ale MAI. L-am încredințat că voi face tot posibilul pentru a acorda ajutor polițiștilor.

21.45. În or. Chișinău au apărut primii refugiați din or. Bender, care locuiau în apropiere de SOP și direct de la gară, au sunat la secția de serviciu a MAI și au relatat despre barbaria gardiștilor, cerînd ajutor pentru polițiștii din Bender.

SOP s-a ofițerat din noi instituțiilor medicale din Bender după ajutor medical pentru răniți, însă s-a refuzat categoric acordarea lui pe motivul că ținînd SOP se duc lupte aprige. Această întrebare am rezolvat-o cu ajutorul serviciilor medicale de urgență ale raioanelor vecine.

În jurul orelor 22 în oraș au intrat cu lupte forțele MAI și s-au apropiat de clădirea SOP. În acest timp gardiștii au încetat blocarea SOP și au fugit spre cazarma lor, iar o altă parte s-a plasat la dispoziția comandamentului unității împreună cu armamentul.

23.30. Al... comandantul armatei a 14-a ... manifestat ... de acțiunile ... aplicate în ... spunînd că ... e război. ... relatat de la ... început.

20 IUNIE

00.14. Netkaciov a rugat încetarea focului. I-am lămurit că ostașii armatei a 14-a dislocați în or. Bender, nu vor fi atacați.

00.30. În or. Tiraspol s-a dat alarma, iar prin radio a fost transmis un apel către conducătorii întreprinderilor, chemați să vină la ora 06.00 la așa-numitul Soviet Suprem al republicii nistrene.

01.15. Netkaciov roagă din nou încetarea focului.

01.45. Netkaciov își exprimă din nou indignarea, în or. Tiraspol e mare panică.

01.55. Din cabinetul lui Netkaciov a sunat Maracuța, care a cerut încetarea focului, iar apoi rezolvarea problemelor, însă el însuși nu a întreprins nimic pentru aceasta.

02.04. A sunat Kițak și a propus retragerea forțelor MAI.

02.35. Netkaciov a comunicat că o ghiulea a nimerit în cazarmă. Această ghiulea a fost trasă însă din partea stîngă a podului.

02.50. Din cabinetul lui Netkaciov a sunat Smirnov, indignat că forțele noastre au trecut podul spre Tiraspol și au scos blocurile de pe punctul meu de a se înceta focul. El a închis telefonul.

06.00. Prin postul de radio Tiraspol Smirnov a adresat un apel femeilor a pichetat sediul diviziei 59, iar rezerviștilor să se prezinte urgent pentru a primi arme și tehnică blindată.

08.15. Netkaciov a comunicat că în or. Tiraspol s-a creat un proces ireversibil.

09.02. Am primit informații că sînt 5 morți și 19 răniți.

10.10. Au fost distruse 3 tancuri. Ce înaintau dinspre Tiraspol. Unul s-a întors în mare viteză.

Fiul lui Ilie Ilașcu a fost desfășurat ... împotriva comandamentului ... și bazelor ... gardiștilor.

Gardiștii din s. Bicioc au avertizat la orele 11.00 forțele noastre din s. Gura Bîcului că în cazul în care ei vor detecta deplasări de tehnică și de forțe din partea noastră vor deschide foc de zdrobire.

La orele 13.45 am primit informația că în or. Bender, în regiunea podului de pe Nistru, gardiștii au început să concentreze noi forțe și tehnică.

La orele 14.52 am fost informat că în cazul cînd acțiunile militare în or. Bender nu vor înceta, subdiviziunile armatei a 14-a vor ieși pe poziții. Era deja un ultimatum.

La orele 15.40 ni s-a comunicat că situația rămîne fără schimbări. Din cazarmă și de la comitetul executiv continuau tirurile. La orele 19.20 din Cocieri mi s-a comunicat că focurile deschise de gardiști au provocat 4 morți și 17 răniți.

La orele 19.45 tirul continua, podul de pe riul Nistru era liber. Fiind împușcate din spate, forțele care apărau podul s-au retras. Postul de radio Tiraspol a transmis semnalul «Sosna-15».

La orele 20.14 ni s-a comunicat că asupra podului din s. Gura Bîcului gardiștii au lansat 10 rachete «Alazan».

20.30. Deputatul Pologov a sunat unui adjunct al comisarului SOP din Bender și i-a cerut să se core din oraș, că vine în ajutor armata a 14-a ...

20.50. ... la Bender ni s-a comunicat că în oraș și-au făcut apariția opt tancuri și patru autobuze cu gardiști.

21.22. Un adjunct al șefului raionului Ștefan-Vodă a declarat că a văzut pe sectorul dintre orașele Tiraspol și Bender 40 tancuri.

22.00. Forțele de poliție s-au retras de la cazarmă și de la comitetul executiv și au ocupat poziții de apărare în jurul sectiei de poliție.

22.26. Două tancuri și gardiști s-au oprit la podul de peste Nistru.

Două tancuri au ocupat poziții lîngă comitetul executiv.

Două tancuri au luat direcția ieșirii din Bender spre Chișinău.

Noaptea a trecut relativ calm. În diferite puncte din oraș s-au înregistrat împușcături.

21 IUNIE 1992

09.49. De la Bender s-a comunicat că din direcția cazărmilor gardiștilor se deplasează 2 tancuri cu emblemă rusă și 4 blindate. Gardiștii împușcă din toate părțile.

10.20. O sursă demnă de încredere din Tiraspol a comunicat că de acolo o coloană compusă din tehnică grea, aruncătoare de mine, tunuri și alt armament se îndreaptă spre Bender.

12.38. La Bender, prin postul de radio local, a fost înaintat ultimatumul că pînă la 16.00 din aceeași zi poliția Moldovei să părăsească orașul.

În același ultimatum se înainta o chemare către locuitorii din or. Bender, mînuitori de tehnică blindată și de diverse dispozitive de artilerie, ca să se adune lîngă podul de pe riul Nistru în scopul echipării lor cu tehnică militară.

Drumurile ce legau sediul poliției pe direcția Căușeni erau controlate de forțele poliției.

În diferite colțuri ale orașului se auzeau împușcături. Împușcau din fiecare casă. Spre dimineață situația era la Bender relativ calmă. În diferite colțuri ale orașului s-a tras.

Situația în oraș este la momentul actual foarte încordată.

Ministerul de Interne va face tot posibilul ca poliția din Bender să fie apărată.

Moldova-pres.

Conflictul nu-i interetnic, ci politic

DECLARAȚIE DE PRESĂ

Participanții la Reuniunea științifică internațională «Relațiile interetnice — domeniu de cercetare științifică», organizată de Institutul Național de Sociologie al Republicii Moldova în zilele de 18, 19 și 20 iunie 1992, au stabilit fructuoase contacte științifice, au realizat un valoros schimb de opinii cu privire la problematică relațiilor interetnice în lumea contemporană și la relațiile interetnice specifice Republicii Moldova.

În urma dezbaterilor teoretice, pe baza informațiilor culese pe teren prin intermediul unor cercetări empirice, precum și pe baza informațiilor oferite de responsabilii politici și de reprezentanți ai unor societăți culturale ale diferitelor etnii din Republica Moldova, participanții la reuniune au ajuns la următoarele concluzii:

1. Conflictul din Transnistria nu este în fond, un conflict interetnic, ci unul politic, dar care este prezentat de factorii interesați ca un conflict interetnic, exacerbîndu-se în acest fel tensiunile interetnice; el se datorează tendinței unor forțe conservatoare — interne și externe de a perpetua politica de tip imperial și sistemul de tip comunist.

2. Factorii de putere ai Moldovei recunosc existența unor probleme generate de relațiile interetnice și acordă toată atenția necesară soluționării acestora într-un spirit de justiție și de egalitate în drepturi; ei promovează o serie de măsuri democratice, creînd condiții pentru participarea la viața politică a tuturor grupurilor etnice, în cadrul statului Moldova ca stat independent, suveran și unitar.

3. Situația internă a Republica Moldova ... cunoscută nici ... corect de către opinia ... că internațională. ... politica democratică ... mentare a relațiilor ... ce presupune cunoaș... aprofundată a genezei ... lor conflictuale, a ... interetnice, a fenomenelor ... gate de folosirea informației ... și a mijloacelor de ... De asemenea, ... cunoașterea ... cesului de tranziție ... ție și la economia de ... În vederea cristalizării ... soluții de armonizare a ... țiilor interetnice.

În acest scop, participanții ... la reuniune au ... contribuie la înființarea ... Comitet internațional ... lizat în cercetarea ... interetnice din Republica ... Moldova, la care ... acera și alte comunități ... tifice autohtone sau ... ele vor contacta Institutul ... țional de Sociologie al Republicii Moldova, care va ... lini rolul de coordonator ... rîm că activitatea ... organism științific ... linar va constitui un ... pentru factorii de ... rezolvarea delicatelor ... me generate de relațiile ... teretnice din Moldova.

De asemenea, ... de peste hotare își pot ... contribuie la realizarea ... cunoașteri corecte a ... ților moldovenești în ... lor (Bulgaria, Olanda, Germania, Statele Unite ale Americii, Ucraina și Ungaria), ... pentru o informare ... opiniei publice.

Declarația a fost adoptată la Chișinău 20 iunie.

Conferință de presă la Parlamentul Moldovei

În ziua de 19 iunie, în Parlamentul Moldovei a avut loc o conferință de presă consacrată problemelor actuale ale reglementării pașnice a conflictului din Transnistria. După cum transmite agenția Moldova pres, la conferință au participat dl Vasile Nedelciuc, președinte al Comisiei permanente pentru relațiile internaționale, dl Valeriu Matei, președinte al Comisiei pentru publicitate și mijloacele de informare în masă, dl Gheorghe Ghimpu, șef al secretariatului Parlamentului, dl Petru Munteanu, vicepreședinte al Comisiei pentru relațiile internaționale.

Relatînd despre situația ce s-a creat în republică, dl Vasile Nedelciuc a menționat că republica traversează în prezent o profundă criză politică și economică, în multe, ea este cauzată de conflictul declanșat de forțele proseparatiste în raioanele de est ale Moldovei. Totodată, s-a subliniat că conducerea Moldovei se străduiește, în mod consecvent, să rezolve această problemă exclusiv prin mijloace pașnice, politice. În aceasta sînt interesați toți locuitorii republicii, deoarece război impus aduce zilnic enorme pierderi economiei Moldovei.

Relatînd despre adevăratele cauze ale conflictului din Transnistria, Valeriu Matei, președintele Comisiei pentru publicitate și mijloacele de informare în masă, a subliniat că conflictul nu poartă un caracter interetnic, ci politic, cifrele concrete, ce atestă acest lucru. De asemenea, dnsa a afirmat că în spatele actualilor lideri de la Tiraspol stau forțe conservatoare influente din Rusia.

Parlamentarii s-au pronunțat pentru continuarea activității lui cvadripartit al miniștrilor de externe pentru reglementarea pașnică a conflictului din Transnistria, pentru adoptarea altor măsuri cu caracter politic, inclusiv cu atragerea în acest proces a reprezentanților ai statelor garante și ai unor organizații internaționale.

Parlamentarii au răspuns în detaliu la multe alte întrebări ale reprezentanților mijloacelor de informare în masă din republică și de peste hotare.

Întîlnire la Departamentul de Stat pentru problemele naționale

În ziua de 20 iunie la Departamentul de Stat pentru problemele naționale al Republicii Moldova a avut loc o întîlnire a delegației Bundestagului, din care face parte profesorul Egon Kuhlwein, președintele Comisiei pentru problemele învățămîntului și științei a Bundestagului, cu reprezentanți ai societăților de cultură din republică, colaboratori ai departamentului, jurnaliști.

Moldova-pres.

PENTRU ONOAREA, PENTRU PATRIEI, PENTRU TRICOLORI

Oastea Moldovei

Așa se numește noul ziar al militarilor de la noi. E o realitate ce face inima să salte: avem armată națională, are și un ziar al ei! Vizavi de tragicele momente prin care trecem, crearea armatei naționale nu e doar o datorință a cuiva, ci-i o condiție dictată de timp. Am fost zilele trecute prezenți la o întîlnire de suflet a cadrelor de vîrf de la Ministerul Apărării Naționale al republicii cu un grup de scriitori și redactori-șefi de ziare de la noi. Era în preajma evenimentelor de la Tighina și, după acest groaznic dezmoșteniment, mai că vroiam să pun stavă în sertar. De, mai are rost să spunem ce-a fost altădată, oare ieri am murit la Nistru?

Are rost!

Mă uitam la cei trei generali — Costaș, Creangă, Dabija la acea ședință de colegiu — Ivănilei, Vlaicu, Popovici, Pînă, Strătan, Ciobanu, Bostan, Spînu, Petrică, Larin, Moldovanu, Ghișu, și-mi gîndeam cît inițiori poartă ei, cîte rotațiuni și fulmine! Slava Domnului c-am ajuns zile cînd laud pe ofițeri vorbind în limba mamei, limba acestui pămînt, a mea, în loc de acele șuvoaie de bolboroase de sudalme cazone cum l-am făcut serviciul militar la sovietici), vorbesc de neam, de glie străbună, de istorie, de Patrie. Da, da, Ioană, Ioane, Catincă, Gheorghe, el vorbesc de Patria mea și a ta, vorbesc de pericolul în care se află acel dram de libertate cu care ne-a mirult Dumnezeu, vorbesc de forțele negre imperiale care nu se mai satură de dominație și sînge.

Vorbesc de toate durerile noastre.

N-au tăcut nici scriitorii, care la acest taln de sinceritate au venit cu propuneri prețioase, cu gîndiri destelenite, cu o ghirlandă de versuri, menite să înalțe și să lumineze sufletele obosite și chinuite ale militarilor. L-am înțeles pe Ion Vatamanu, cînd a spus: «Pentru prima dată în viață asist la o întîlnire a intelectualității noastre de creație cu intelectualitatea militară națională». Alici erau doar ctitiva reprezentanți ai intelectualității militare, dar pe toate meridianele se află vreo 2 700 de ofițeri moldoveni cu grade superioare, o bună parte a cărora sînt gata să vină acasă, pentru a-și onora datoria, pelul!

Dumitru Matcovschi a lansat posibilitatea și necesitatea creării unui teatru al armatei. Gheorghe Vodă a ridicat problema creării cinteculul militar-patriotic; Lida Istrati: «S-a întîmplat minunea să vă văd, dragii mei. Pentru Patrie nu se moare, pentru Patrie se învie»; Vladimir Beșleagă: «Virtuțile militare ale lui Ștefan cel Mare să ne fie drept reper în viață»; Vasile Vasilachi, «Rusia ne-a făcut slavi, noi nu vrem război, sîntem cu toții vițe de plugari. Dar Moldova e acum ca acea fată virgină: va ști pe viitor să nască democrația ori va trece din mînă în mînă rămînînd pe vecie supusă și stearpă!».

La Nistru astăsi se moare. Au căzut cu nemiluita la Tighina flăcăii noștri. E greu peste măsură de greu tributul de singe pe care-l plătim balaurului imperial. Ne-au nimicit istoria și umilit destinul odinioară doi canibali — Lenin și Stalin. Acum vorbe de ocară și foc pe nări asupra-ne aruncă Rutkoi și Eltîn, ocupînd două continente și mereu nu le ajunge pămînt, apă, aer. A insulta un popor pentru ei e ca și cum și-ar sorbi vodca, ca și cum ai mînca cireșe. Nici un fel de scrupule, nici o rușine în fața istoriei. «E drept acela care-i mare, care-i tare!» — acesta le e crezul. Uite că toi ce-au putut face Lukianov, Bîbin și K° trece azi drept țapi ispășitori la democrații cu apucături șovine.

Mă uitam la fețele bravilor noștri militari, ofițeri de profesie, mă gîndeam că acești oameni sînt în stare să stea la temelia nouă a statului, să fie exemplu în stabilirea ordinii și a echilibrului social. Ei au o experiență bogată de viață, au dorința de a fi făcliera democrației și libertății, au dragoste de virtutea strămoșească și glia străbună. Ei au rupt pentru totdeauna cu acea faimoasă «ordine sovietică», încredințîndu-și destinul și inima micii lor Patrii. Au ales mama dreaptă, care i-a alăptat, părăsind pentru totdeauna mama vitregă. Le vine greu, firește, la început, căci nici nu s-au așteptat la ușor.

La Ungheni, Cahul, Mărculești, Bălți, Chișinău, prind ființă noi detașamente ale oastei moldovenești; se depune jurămîntul, se fac plecăciuni în fața Tricolorului, se însușește tehnica modernă de luptă. Cu o mînă pe plug, cu alta pe armă — așa ne e dat să fim azi, mîine.

Trăiască oastea moldovenească!

Ion STICI.

În apropiere de linia întîi...

Foto de Tudor IOV

Ce s-a întîmplat la Bender?

Informare asupra evoluțiilor evenimentelor din zona de conflict în ziua de 19 spre 20 și 21 iunie, anul 1992, prezentată în Parlamentul Republicii Moldova de ministrul afacerilor interne dl C. ANTOCI

(Sfîrșit.)

înceta focul deschis asupra SOP. În pofida tuturor înțelegerilor lui Kogut, focul de arme nu a încetat.

19.19. Mi s-a raportat că în timpul atacurilor a fost omorît un polițist, că răniții au nevoie de ajutor medical. Serviciul de urgență orășenesc a refuzat să acorde acest ajutor.

19.20. Am dispus intrarea în oraș cu scopul de a ajuta secția de poliție.

19.25. L-am contactat din nou telefonic pe Kițak și l-am rugat să dispună încetarea focului și să-și retragă forțele.

19.30. M-a sunat deputatul Pologov și m-a rugat să dispun încetarea focului și să-i eliberez pe cei doi gardiști care au fost luați ostatici. I-am răspuns că cei doi gardiști, s-au predat benevol poliștilor. L-am rugat să intervină pentru a li se acorda ajutor medical răniților. La rîndul său, mi-a răspuns, că dacă eliberăm ostaticii, gardiștii se vor retrage și vom rezolva rapid celelalte probleme.

19.35. Gardiștii au deschis foc asupra SOP din sistemul «Alazan». S-a creat o situație primejdioasă pentru copiii de la grădinița de copii situată în apropierea SOP. Polițiștii au întreprins toate măsurile pentru a salva copiii.

19.45. Din nou mi-a telefonat deputatul Pologov și mi-a reținut atenția, că din direcția satului Varniță înaintează spre Bender oameni civili înarmați. M-a preîntîmpinat că voi fi tras la răspundere.

20.00 Mi s-a raportat că în rîndurile polițiștilor 8 persoane sînt rănite și o persoană și-a pierdut viața. Atacurile nu încetaseră. Eforturile de a nu permite nimicirea polițiștilor și distrugerea clădirii SOP n-au dat rezultatele dorite.

20.05. Din nou mi-a telefonat deputatul Pologov și s-a indignat de faptul, că din direcția satului Hîrbovăț se deplasează spre or. Bender forțe ale MAI. L-am încredințat că voi face tot posibilul pentru a acorda ajutor polițiștilor.

21.45. În or. Chișinău au apărut primii refugiați din or. Bender, care locuiau în apropiere de SOP și direct de la gară, au sunat la secția de serviciu a MAI și au relatat despre barbaria gardiștilor, cerînd ajutor pentru polițiștii din Bender.

SOP s-a adresat din nou instituțiilor medicale din Bender după ajutor medical pentru răniți, însă s-a refuzat categoric acordarea lui pe motivul că lîngă SOP se duc lupte aprige. Această întrebare am rezolvat-o cu ajutorul serviciilor medicale de urgență ale raioanelor vecine.

În jurul orelor 22 în oraș au intrat cu lupte forțele MAI și s-au apropiat de clădirea SOP. În acest timp gardiștii au încetat blocarea SOP și au fugit spre cazarma lor, iar o altă parte s-a plasat la executiv împușcînd mereu împreună cu așa-numitul TSO.

23.30. M-a sunat comandantul armatei a 14-a care și-a manifestat indignarea față de acțiunile părților implicate în conflict, spunînd că e război. I-am relatat de la început.

20 IUNIE

00.14. Netkaciov a rugat încetarea focului. I-am lămurit că ostașii armatei a 14-a dislocați în or. Bender, nu vor fi atacați.

00.30. În or. Tiraspol s-a dat alarma, iar prin radio a fost transmis un apel către conducătorii întreprinderilor, chemați să vină la ora 06.00 la așa-numitul Soviet Suprem al republicii nistrene.

01.15. Netkaciov roagă din nou încetarea focului.

01.45. Netkaciov își exprimă din nou indignarea, în or. Tiraspol e mare panică.

01.55. Din cabinetul lui Netkaciov a sunat Maracuța, care a cerut încetarea focului, iar apoi rezolvarea problemelor, însă el însuși nu a întreprins nimic pentru aceasta.

02.04. A sunat Kițak și a propus retragerea forțelor MAI.

02.35. Netkaciov a comunicat că o ghiulea a nimerit în cazarmă. Această ghiulea a fost trasă însă din partea stîngă a podului.

02.50. Din cabinetul lui Netkaciov a sunat Smirnov, indignat că forțele noastre au trecut podul spre Tiraspol și au scos blocurile. La propunerea mea de a se înceta focul, el a închis telefonul.

Ulterior. Prin postul de radio Tiraspol Smirnov a adresat un apel femeilor, pentru a picheta sediul diviziei 59, iar rezerviștilor să se prezinte urgent pentru a primi armă și tehnică blindată.

08.15. Netkaciov a comunicat că în or. Tiraspol s-a creat un proces ireversibil.

09.02. Am primit informații că sînt 5 morți și 19 răniți.

10.18. Au fost distruse 3 tancuri, ce înaintau dinspre Tiraspol. Unul s-a întors în mare grabă.

Timp îndelungat luptele s-au desfășurat în apropierea comitetului executiv și bazelor de dislocare a gardiștilor.

Gardiștii din s. Bîcioc au avertizat la orele 11.00 forțele noastre din s. Gura Bîcului că în cazul în care ei vor detecta deplasări de tehnică și de forțe din partea noastră vor deschide foc de zdrobire.

La orele 13.45 am primit informația că în or. Bender, în regiunea podului de pe Nistru, gardiștii au început să concentreze noi forțe și tehnică.

La orele 14.52 am fost informat că în cazul cînd acțiunile militare în or. Bender nu vor înceta, subdiviziunile armatei a 14-a vor ieși pe poziții. Era deja un ultimatum.

La orele 15.46 ni s-a comunicat că situația rămîne fără schimbări. Din cazarmă și de la comitetul executiv continuau tirurile. La orele 19.20 din Cocieri mi s-a comunicat că focurile deschise de gardiști au provocat 4 morți și 17 răniți.

La orele 19.45 tirul continua, podul de pe rîul Nistru era liber. Fiind împușcate din spate, forțele care apărau podul s-au retras. Postul de radio Tiraspol a transmis semnalul «Sosna-15».

La orele 20.14 ni s-a comunicat că asupra podului din s. Gura Bîcului gardiștii au lansat 10 rachete «Alazan».

20.30. Deputatul Pologov a sunat unui adjunct al comisarului SOP din Bender și i-a cerut să se care din oraș, că vine în ajutor armata a 14-a și vor fi jertfe!

20.50. De la Bender ni s-a comunicat că în oraș și-au făcut apariția opt tancuri și patru autobuze cu gardiști.

21.22. Un adjunct al șefului raionului Ștefan-Vodă a declarat că a văzut pe sectorul dintre orașele Tiraspol și Bender 40 tancuri.

22.00. Forțele de poliție s-au retras de la cazarmă și de la comitetul executiv și au ocupat poziții de apărare în jurul secției de poliție.

22.26. Două tancuri și gardiști s-au oprit la podul de peste Nistru.

Două tancuri au ocupat poziții lîngă comitetul executiv.

Două tancuri au luat direcția ieșirii din Bender spre Chișinău.

Noaptea a trecut relativ calm. În diferite puncte din oraș s-au înregistrat împușcături.

21 IUNIE 1992

09.49. De la Bender s-a comunicat că din direcția cazărmilor gardiștilor se deplasează 2 tancuri cu emblemă rusă și 4 blindate. Gardiștii împușcă din toate părțile.

10.20. O sursă demnă de încredere din Tiraspol a comunicat că de acolo o coloană compusă din tehnică grea, aruncătoare de mine, tunuri și alt armament se îndreaptă spre Bender.

12.38. La Bender, prin postul de radio local, a fost înaintat ultimatumul că pînă la 16.00 din aceeași zi poliția Moldovei să părăsească orașul.

În același ultimatum se înainta o chemare către locuitorii din or. Bender, mînuitori de tehnică blindată și de diverse dispozitive de artilerie, ca să se adune lîngă podul de pe rîul Nistru în scopul echipării lor cu tehnică militară.

Drumurile ce legau sediul poliției pe direcția Căușeni erau controlate de forțele poliției.

În diferite colțuri ale orașului se auzeau împușcături. Împușcau din fiecare casă. Spre dimineață situația era la Bender relativ calmă. În diferite colțuri ale orașului s-a tras.

Situația în oraș este la momentul actual foarte încordată.

Ministerul de Interne va face tot posibilul ca poliția din Bender să fie apărată.

Moldova-pres.

PENTRU ONOARE! PENTRU PATRIE! PENTRU TRICOLOR!